

BOCS Alapítvány

CO₂e-kibocsátás megelőzés 2007-2014 jelentés

Dátum: 2019. november 1.

BOCS Alapítvány
HU-8000 Szfvár, Jókai u. 18.
18481862-1-07 P.H.
OTP 11736116-20130037 m@bocs.hu
India: 11736006-20364317 <http://bocs.hu>



Simonyi Gyula
elnök

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
Jelentés	4
Ráfordítások	4
Valorizáció	5
Megelőzött baleset-teherbeesések	5
Megelőzött nem kívánt születések	6
Megelőzött ÜHG kibocsátás levezetése	6
Pozitív hatások a kibocsátás-megelőzésen túl	8
Források:	9
1. számú melléklet	10

Bevezetés

A **BOCS - Bokor Öko Csoport Alapítvány (BOCS Alapítvány, BOCS Foundation,** bejegyzés 1994. okt. 24. Fejér Megyei Bíróság, 341. Pk 61.745/1994., adószám: 18481862-1-07, székhely: H-8000 Székesfehérvár, Jókai u. 18.) a közhasznú minősítést nyomban e jogi kategória bevezetése után, 1999. márc. 24-én kapta meg környezetvédelmi, ismeretterjesztő stb. tevékenységeire.

A BOCS projektjei, globális képzései, társadalmi tudatosság növelő munkája és nemzetközi partnerkapcsolatai elősegítik Magyarország nemzetközi kötelezettségeinek teljesítését a szegény országok támogatása, az ENSZ Kairói Akcióprogramja, 2000 és 2015 között a Milleneumi Fejlesztési Célok, 2015-től pedig a Fenntartható Fejlődés Célok terén. Mindezek révén jelentősen hozzájárul az emberi és állampolgári jogok védelméhez, a női egyenjogúsághoz, a gyermekek és jövő generációk jogaihoz, a szegénységből fölemelkedéshez, a természet-, klíma- és környezetvédelemhez, a békéhez és közbiztonsághoz, a népvándorlás enyhítéséhez ...

A természet- és környezetvédelem terén a BOCS már 1992 óta foglalkozik a klímavédelemmel (a United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) létrejöttének éve). Tevékenysége elsősorban az ÜHG gázok kibocsátásának megelőzésében segít, az 1997-ben megkötött és 2005-ben érvénybe lépett Kiotói Egyezmény, majd a 2015-ös Párizsi Egyezmény szellemében.

A BOCS 2006 óta magyar tagja az ENSZ 1994-es Kairói Népesedés és Fejlődés Világkonferenciája ma is érvényben lévő Akcióprogramját segítő EuroNGOs.org európai hálózatnak. 2009-ben megkapta az MTA Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete (MÖTE) kitüntetését az ökológia népszerűsítéséért. A BOCS elnöke, Simonyi Gyula 1998-ban kapott meghívást a Balaton Group-ba, az 1982 óta évente a Balatonnál találkozó fenntarthatóság-kutatók globális hálózatába. A BOCS több afrikai országban is dolgozott nagy nyugati szervezetek magyar partnereként. A BOCS maga is folyamatosan karbonsemlegesíti a működését.

A 2009-es koppenhágai klímacsúcson már politikai szinten is tárgyalták a fogamzásgátlás emberi jogának (ENSZ, 1968) kibocsátáscsökkentő hatékonyságát. A karbonlábnyomok és a várható élettartam segítségével mérhető az ilyen irányú **társadalmi tudatosságnövelő** tevékenységgel, a baleset-teherbeesések megelőzésével elérhető kibocsátás-megelőzés.^{[1][2]}

A fogamzásgátlási lehetőségek hiánya nem csak az eszközök hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a nőknek nincs hozzá joguk, tudásuk, sokszor félrevezetik és szaporodásra erőltetik őket, vagy a makro és mikro társadalmi rendszer nem teszi elérhetővé vagy megfizethetővé számukra a fogamzásgátlást. Az oktatás, a média, a döntéshozók meggyőzése, a nyomásgyakorlás a költségvetésekre, a technikai fejlődés, a nők felszabadítása, a mozgalmak ébresztése, a jogrend változásai (pl. a

gyermeklányok férjhez eladásának tiltása), az egészségügy gondolkodásmódjának változása stb. mind elősegíti, hogy csak felkészült párok nemzzenek gyermeket, felelős döntéssel.

A magyar nemzetközi fejlesztés (ODA, Official Development Assistance) azt jelenti, hogy az ENSZ elvárása szerint Magyarországnak is a GNI 0,7 %-ával kell segítenie a szegény országokat (a gyakorlatban ez alig haladja meg a 0,1%-ot). A magyar ODA költségvetésből évekig nem ment egy fillér se fogamzásgátlás támogatására. 2003-tól tagja voltunk a Külügy társadalmi tanácsadó testületének (amíg egy bő évtized után meg nem szüntették). Néhány év után már előfordult, hogy pár millió forint fogamzásgátlásra ment. 2015-ben már kb. 50 millió forint ment erre, ami persze még mindig a teljes magyar ODA 0,12%-a csupán (pl. Angliánál, skandinávoknál tízszer ekkora ez az arány). Lobbitevékenységünk jelentőségét sejteti, hogy a BOCS költségvetésének 2014 utáni jelentős csökkenése párhuzamot mutat a magyar ODA fogamzásgátlásra fordított hányadának jelentős csökkenésével: 2016-ban már csak 0.02%. Így bőven van tennivalónk annak a fölismertetésében, hogy a fogamzásgátlás támogatása a szegény világban nem csak a szegények érdeke, de alapvető magyar érdek is! A felelős családtervezés eszközeinek elérhetővé tétele a szegény országokban ugyanis a leghatékonyabb módja a klímavédelemnek, a közbiztonság javításának, a békének, a női egyenjogúság és a gyermekjogok előmozdításának, valamint a népvándorlás és a munkanélküliség megelőzésének.
<http://euromapping.org/>

Jelentés

Ráfordítások

Ezen jelentés a BOCS Alapítvány 2007-2014 évi tevékenységéből adódó szén-dioxid egyenérték (CO₂e) kibocsátás megelőzésének mértékét állapítja meg.

A BOCS Alapítvány közhasznú tevékenységére irányuló ráfordításainak 10%-át közvetett költségnek tekintjük, így csak 90%-kal számolunk:

2007:	21 101 ezer Ft	→ 90%-a:	18 991 ezer Ft
2008:	18 505 ezer Ft	→ 90%-a:	16 655 ezer Ft
2009:	26 148 ezer Ft	→ 90%-a:	23 533 ezer Ft
2010:	55 074 ezer Ft	→ 90%-a:	49 567 ezer Ft
2011:	68 477 ezer Ft	→ 90%-a:	61 629 ezer Ft
2012:	55 623 ezer Ft	→ 90%-a:	50 061 ezer Ft
2013:	57 777 ezer Ft	→ 90%-a:	51 999 ezer Ft
2014:	46 526 ezer Ft	→ 90%-a:	41 873 ezer Ft

Azzal, hogy csupán a BOCS Alapítvány költségvetésének kiadásait vesszük figyelembe, jelentősen alulbecsüljük a BOCS munkájának jelentőségét, hiszen egyrészt rengeteg önkéntes munka is folyik, másrészt sokszor a meghívók fizetik a munkánkkal kapcsolatos úti-, szállás- és ellátási költségeket, így ezek az összegek nem jelennek meg a BOCS kiadásai közt.

Valorizáció

A ráfordítások hatékonyságának kiszámolására az ENSZ Népesedési Program (UNFPA) 2017-es éves jelentésének összefüggéseit alkalmazzuk, amihez a múltbéli ráfordítások érték követését az ún. valorizációs szorzószámokkal tudjuk kiszámolni. A 35/2018. (III. 7.) Kormányrendelet 1. melléklete alapján^[3] a 2017-es szinthez viszonyítva az alábbiakra módosulnak a fenti értékek:

2007:	32 911 ezer Ft
2008:	26 980 ezer Ft
2009:	37 441 ezer Ft
2010:	73 854 ezer Ft
2011:	86 281 ezer Ft
2012:	68 683 ezer Ft
2013:	67 963 ezer Ft
2014:	53 137 ezer Ft

Megelőzött baleset-teherbeesések

Mivel a BOCS munkája nemzetközi, ezért a baleset-teherbeesések megelőzését szolgáló globális munka költséghatékonyságával számolunk. A UNFPA 2017. évi jelentése alapján 2017-ben 303 millió USD költségből 7,5 millió baleset-teherbeesést tudtak megelőzni. Eszerint egy baleset-teherbeesés megelőzéséhez egy éven át világszinten átlagosan 40,4 USD szükséges.^[4]

A BOCS Alapítvány éves ráfordításait az adott év MNB USD árfolyam átlagán^[5] átváltva és a 40,4 USD-val osztva **a 2007 és 2014 között megelőzött baleset-teherbeesések száma:**

2007:	4431 (USD/HUF árfolyam: 183,83)
2008:	3887 (USD/HUF árfolyam: 171,80)
2009:	4582 (USD/HUF árfolyam: 202,26)
2010:	8782 (USD/HUF árfolyam: 208,15)

2011: 10 628 (USD/HUF árfolyam: 200,94)

2012: 7544 (USD/HUF árfolyam: 225,37)

2013: 7520 (USD/HUF árfolyam: 223,70)

2014: 5657 (USD/HUF árfolyam: 232,52)

Megelőzött nem kívánt születések

A baleset-teherbeesések hány százaléka végződik a nem kívánt gyermek megszületésével? A 2010-2014 időszakban a baleset-teherbeeséseknek átlagosan 32 százalékában született nem kívánt gyermek,^[6] a 2007-2009-es időszakban pedig az esetek 39 százalékában.^[7] Tehát a BOCS Alapítvány **a következő számú nem kívánt születést előzött meg 2007 és 2014 között:**

2007: 1728

2008: 1516

2009: 1787

2010: 2810

2011: 3401

2012: 2414

2013: 2406

2014: 1810

Megelőzött ÜHG kibocsátás levezetése

A BOCS tevékenysége több országban zajlik, hatása pedig globális, így világszintű adatokat használunk. A Világbank adatbázisa mutatja évről évre az emberiség fejenkénti karbonlábnyomát (t/év).^[8] Ennyi üvegházhatású gázt bocsát ki egy átlagember egy év alatt, széndioxid-egyenértéken számolva. Szintén a Világbank adatbázisa mutatja évről évre a születéskor várható átlagos élettartamot világszinten.^[9]

Ezekből az alábbi képlettel kiszámítható, hogy a BOCS Alapítvány tevékenysége mennyi teljes emberéletnyi üvegházhatású gázkibocsátást előzött meg az adott években.

Megelőzött nem kívánt születések száma (fő) x átlagos fejenkénti karbonlábnyom (tCO₂e/év) x születéskor várható átlagos élettartam (év)

2007: 561 861 tCO₂e

2008: 504 680 tCO₂e

2009: 585 285 tCO₂e
2010: 958 734 tCO₂e
2011: 1 199 385 tCO₂e
2012: 859 878 tCO₂e
2013: 859 502 tCO₂e
2014: 646 842 tCO₂e

Mivel a fejenkénti karbonlábnyom a várható élettartam következő évtizedei alatt feltehetően csökken, ezért a számítás pontosításához a következőket vesszük figyelembe: az Európai Közösség 2011-ben megállapodott abban, hogy 2020-ra 20%-kal, 2030-ra 40%-kal, 2040-re 60%-kal, 2050-re pedig 80%-kal kívánja csökkenteni saját széndioxid-kibocsátását az 1990-es szinthez képest.^{[10][11]} Az IPCC 4. jelentése alapján ezt a mértékű csökkenést világszinten is el kell érni ahhoz, hogy a Párizsi Klímaegyezmény alapján a globális átlaghőmérséklet növekedése ne haladja meg a 2°C-ot az ipari forradalom előtti szinthez képest.^[12]

Világszinten 1990-ben 4,19 tonna/fő volt a karbonlábnyom, így a 80%-os csökkenés 2050-re évi 0,84 tonna kibocsátást jelentene (20%). Feltételezve, hogy 2014 és 2050 között a kibocsátás mértéke lineáris függvény szerint fog csökkenni, évi 4,98 tonnáról évi 0,84 tonnára, majd azon a szinten stabilizálódik, az alábbi értékekre csökken a megelőzőt ÜHG kibocsátás.* Ebben az optimista esetben így alakulnának a számok:

2007: 283 260 tCO₂e
2008: 243 054 tCO₂e
2009: 280 006 tCO₂e
2010: 430 299 tCO₂e
2011: 508 083 tCO₂e
2012: 351 211 tCO₂e
2013: 340 683 tCO₂e
2014: 249 157 tCO₂e

Összesen: 2 685 753 tCO₂e

*Megjegyzendő, hogy mivel 2014 óta nem hogy csökkent volna a globális kibocsátás, hanem épp, hogy nőtt, így a számításaink során inkább alábecsüljük a munkánk révén megelőzőt kibocsátás mennyiségét.

Pozitív hatások a kibocsátás-megelőzésen túl

A baleset-teherbeesések megelőzésének óriási további jótékony hatásai vannak, amiket itt most nem vettünk figyelembe, mert csak az ÜHG kibocsátást megelőző hatását számítottuk ki:

- A nem kívánt születések megelőzése nem csak a karbonlábnyomot, hanem az ökolábnyom egyéb tényezőit is csökkenti. Nem vettük figyelembe a fejenkénti ökolábnyom karbonlábnyomon felüli 40%-ának megelőzését, a környezet- és természetvédelem számos területén jelentkező enyhülést (pl. kevesebb mérge-, és szennyezőanyag kerül a bioszférába, a biodiverzitás, talajok, erdők, vizek, infrastruktúra, energia stb. terén pedig enyhül a túlterhelés).

- Nem vettük figyelembe a nem kívánt születések megelőzése mellett a rengeteg abortusz és vetélés, anyai- és csecsemőhalál megelőzését, valamint az anyai- és gyermekegészség javulását. A UNFPA adatai alapján minden 1000 baleset-teherbeesés megelőzése egyúttal megelőzött 306 abortuszt, 15 gyermekhalálozást, és 2 anyai halálozást is.^[14]

- Nem vettük figyelembe a baleset-teherbeesések megelőzésének jótékony hatását az élet és a társadalom minőségére: kevesebb nem kívánt gyermek és túlterhelt szülő szenved pszichés sérülésektől és stressztől, csökken a bűnözés és az erőszakos konfliktusok előfordulási aránya, csökken a szegénység és a nemek közti egyenlőtlenség, több lány tanulhat és juthat saját jövedelemhez, mindemellett a demokrácia és kommunikáció megbízhatóbban működik kisebb népességben.

- Nem vettük figyelembe a pozitív gazdasági hatásait: hogy a népességrobbanás fékeződésével mennyivel enyhülnek a költségvetési terhek az egészségügy, oktatás, szociális háló, infrastruktúra, rendvédelem és környezetvédelem stb. terén. A UNFPA adatai alapján minden, a családtervezésre költött dollár esetén az adott országnak csak az egészségügyi rendszere és csak közvetlenül másfél dollárt takarít meg (amit a nem kívánt nemzésekben fakadó szülések levezetésére, és terhesgondozásra költöttek volna).^[15]

Források:

- [1] Paul Hawken (szerk.), Drawdown: The Most Comprehensive Plan Ever Proposed to Reverse Global Warming, Penguin Books, 2017.
- [2] Seth Wynes & Kimberly A. Nicholas, The climate mitigation gap: education and government recommendations miss the most effective individual actions, Environmental Research Letters, 2017.
- [3] Magyar Közlöny, 2018. évi 32. szám, 1296. o.,
<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK18032.pdf>
- [4] UNFPA Supplies Annual Report 2017, UNFPA, 2018, 14-15.o.,
https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA_Supplies_Annual_Report_2017_FINAL.pdf
- [5] MNB Középfolyam figyelő
<http://www.mnbkozeparfolyam.hu/arfolyam-2007.html> stb.
- [6] Singh S et al., Abortion Worldwide 2017: Uneven Progress and Unequal Access, New York: Guttmacher Institute, 2018., 35. o.,
https://www.guttmacher.org/sites/default/files/report_pdf/abortion-worldwide-2017.pdf
- [7] Singh S et al., Abortion Worldwide: A Decade of Uneven Progress, New York: Guttmacher Institute, 2009., 53. o.,
https://www.guttmacher.org/sites/default/files/report_pdf/abortion-worldwide.pdf
- [8] CO2 emissions (metric tons per capita), The World Bank Group,
<https://data.worldbank.org/indicator/EN.ATM.CO2E.PC>
- [9] Life expectancy at birth, total (years), The World Bank Group,
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.DYN.LE00.IN>
- [10] Andreas Kraemer, Roadmap for a Low-Carbon Economy by 2050, 2011,
<http://ecologic.eu/3960>
- [11] 2050 low-carbon economy, European Commission Climate Action, Climate strategies & targets,
https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en
- [12] Gupta, S.; et al., "Chapter 13: Policies, instruments, and co-operative arrangements", Box 13.7 The range of the difference between emissions in 1990 and emission allowances in 2020/2050 for various GHG concentration levels for Annex I and non-Annex I countries as a group , in IPCC AR4 WG3 2007
- [13] UNFPA Supplies Annual Report 2017, UNFPA, 2017, 9. o.,
https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA_Supplies_Annual_Report_2017_FINAL.pdf

1. számú melléklet

Év	Ráfordítás (e HUF)	Nettó ráfordítás (e HUF)	Nettó ráfordítás (2017-es értéken) (e HUF)	Árfolyam (HUF/USD)	Nettó ráfordítás (USD)	Nettó ráfordítás (2017-es értéken) (USD)	Egy nem kívánt terhesség megelőzésének költsége (USD)	Megelőzött nem kívánt terhességek száma
2007	21101	18991	32911	183,83	103307	179031	40,4	4431
2008	18505	16655	26980	171,80	96941	157045	40,4	3887
2009	26148	23533	37441	202,26	116351	185115	40,4	4582
2010	55074	49567	73854	208,15	238129	354813	40,4	8782
2011	68477	61629	86281	200,94	306705	429387	40,4	10628
2012	55623	50061	68683	225,37	222127	304758	40,4	7544
2013	57777	51999	67963	223,70	232451	303814	40,4	7520
2014	46526	41873	53137	232,52	180085	228528	40,4	5657
Össz.	349231	314308	447252	1648,57	1496096	2142489	-	53032

Év	Születések aránya a nem kívánt terhes- ségekben belül	Megelőzött születések száma	Születéskor várható élettartam	Fejenkénti karbon- lábnyom (t)	Fejenkénti karbon- hagyaték (t)	Megelőzött nem kívánt éves karbon- hagyatéka (t) (durva)	Megelőzött nem kívánt éves karbon- hagyatéka (t)
2007	39%	1728	69,592	4,67	163,88	561861	283260
2008	39%	1516	69,899	4,76	160,30	504680	243054
2009	39%	1787	70,246	4,66	156,67	585285	280006
2010	32%	2810	70,556	4,84	153,11	958734	430299
2011	32%	3401	70,884	4,98	149,39	1199385	508083
2012	32%	2414	71,172	5,01	145,49	859878	351211
2013	32%	2406	71,462	5,00	141,57	859502	340683
2014	32%	1810	71,742	4,98	137,65	646842	249157
Össz.	-	17874	-	-	-	6176167	2685753

Dátum: 2019. november 1.

Kántor Sztella Nóra

Kántor Sztella Nóra
közgazdász – fenntarthatósági
szakértő

Simonyi Gyula

Simonyi Gyula
BOCS Alapítvány
elnök